

Intentienota over het begrip
'Bio-geïnspireerde regio's'

**Hoe kan een regio
zich laten inspireren
door het levende om
een succesvolle
transitie te
bewerkstelligen en
een wenselijke
toekomst tot stand te
brengen?**

*Recherche-Action-Transmission (RAT -
onderzoek met acties om een transformatie in
gang te zetten, met aandacht voor
kennisoverdracht)*

Project BLOOM

Hauts-de-France

Deze nota ondersteunt de actie “Bio-geïnspireerde regio’s” die wordt uitgevoerd in het kader van het project Bloom.

Project medegefinancierd door:

de Région Hauts-de-France en ADEME in het kader van het regionale fonds FRATRI

Project gedragen door het studie- en expertisecentrum **Ceebios**

In samenwerking met **Vertigo Lab, Pikaia, Institut des Futurs souhaitables, Territory Lab, Amelios, Euramaterials en Newcorp Conseil**

Het hoofddoel van het project BLOOM bestaat erin de actoren van de Région Hauts-de-France samen te brengen om gezamenlijk het potentieel van biomimetica als instrument voor de ecologische en maatschappelijke transitie van de Région Hauts-de-France te onderzoeken, te demonstreren en te valideren.

De acties:

1. Het ecosysteem van bio-geïnspireerde actoren in Hauts-de-France structureren;
2. De competenties van de lokale actoren versterken door sensibilisering en de overdracht van instrumenten en methodologieën;
3. De bio-geïnspireerde actoren afstemmen op de transitie-uitdagingen die in Hauts-de-France werden geïdentificeerd;
4. Concrete pilootprojecten in de regio opstarten en uitvoeren. As 4 omvat vier domeinen/niveaus:
 - bio-geïnspireerde productinnovatie, met name op basis van bio-geïnspireerde materialen;
 - de organisaties;
 - de regio’s;
 - de economische systemen.

Bio-geïnspireerde regio's

In het kader van het onderzoeksproject Recherche-Action-Transmission Territory Lab (TYL) wil het studie- en expertisecentrum Ceebios binnen het project BLOOM een verkennend onderzoek voeren naar het concept 'bio-geïnspireerde regio', als voorbode van een nieuwe culturele engineering voor de ecologische en sociale transformatie van regio's, op 2 niveaus:

Een maatschappelijke engineering inzake "RESPECT" t.o.v. de regio's, die toelaat:

- de band tussen cultuur en natuur te herstellen
- inclusieve en contributieve beleidskaders voor projecten te creëren
- de oprichting van lokale organisaties voor territoriale facilitering te ondersteunen

Een conceptuele engineering inzake REGENERATIEVE PLANNING

Een operationele benadering van een referentiekader voor het ontwerp van infrastructuren en inrichtingen die regeneratieve strategieën ondersteunen.

Het doel is een ontwikkelingskader aan te reiken alsook een relevante schaal voor territoriale transitieprojecten. Een transversale projectschaal gebaseerd op een nieuwe relatie met het levende en dynamische samenwerkingsallianties voor:

- Operationele antwoorden inzake aanpassing aan crisissen (klimaatverandering, biodiversiteit enz.);
- Een constructieve territoriale dialoog met een veelheid aan actoren die arbitrages mogelijk maakt;
- Een cultuur van aandacht voor niet-menselijke wezens;
- Het herstel van de sociale en ecologische systemen vanuit een gemeenschappelijk gezondheidsperspectief.

Het levende

Een concept om banden te smeden

Om het begrip 'bio-inspiratie' te begrijpen, is het ook belangrijk het begrip 'HET LEVENDE' goed te begrijpen.

Biodiversiteit ('bio' komt van het oud-Griekse βίος, bíos, wat 'leven' betekent) heeft betrekking op de diversiteit van het levende. Hoewel de term 'biodiversiteit' vandaag een technische dimensie heeft gekregen, verwijst de term 'het levende' naar de rijkdom aan vormen, materialen en systemische strategieën die het leven heeft gecreëerd om te evolueren.

Het levende kan niet bestaan zonder leefomgeving, zonder verankering in een gebied.

Deze term wil alle levende wezens - menselijk en niet-menselijk leven - samenbrengen in een gemeenschappelijk verhaal: dat van de **gezamenlijke bewoonbaarheid van onze wereld**.

De link met het levende in het TYL is een noodzakelijke inspiratiebron om de gemeenschappelijke gezondheid van de levende wezens, de samenlevingen en de territoriale ecosystemen te garanderen.

“De term 'het levende' is een concept dat onze onderlinge afhankelijkheid benadrukt en dat ons in staat stelt te werken ten behoeve van onze relaties met de ecosystemen, zonder a priori en steevast de belangen van de mens en die van de natuur tegenover elkaar te stellen.”

Baptiste Morizot

Bio-inspiratie

Een opportuniteit voor territoriaal ontwerp

Bio-inspiratie is een filosofie, een wetenschappelijke benadering gebaseerd op biologische modellen en een methodologie voor het ontwerpen van regeneratieve en milieuvriendelijke innovaties.

Biomimetica wordt door de ISO gedefinieerd als “een interdisciplinaire conceptuele filosofie en benadering die de natuur als model gebruikt om de uitdagingen inzake duurzame ontwikkeling (op maatschappelijk, ecologisch en economisch vlak) aan te gaan”.

Het begrip ‘bio-inspiratie’ gaat nog verder en combineert wetenschappelijke benaderingen (klassieke biomimetica) met inspiraties van culturele aard en territoriale benchmarking.

Bio-inspiratie stemt ontwerpen op elkaar af door verschillende methodologische benaderingen te combineren:

De “vitale dynamieken”: de belangrijkste stadia van de levenscyclus van levende organismen.

Voorbeeld: bestaan, groeien, stabiliseren, verdwijnen.

De “door het levende geïnspireerde principes”: principes die voortkomen uit het levende en onveranderlijk zijn, ongeacht de context.

Voorbeeld: aansluiten op materiaal-, energie- en informatiestromen is een universeel principe.

Milieu- en maatschappelijke voorwaarden, een soort van spelregels die het regeneratieve potentieel van onze acties omkaderen.

Voorbeeld: ervoor zorgen dat we niet te veel afhankelijk zijn van elementen die uit de aardkorst worden gehaald.

Op de natuur gebaseerde oplossingen: strategieën en werkwijzen van ecosystemen die aan onze problematieken kunnen worden aangepast.

Voorbeeld: de mangrovesystemen om erosie te voorkomen.

Visie op de bio-geïnspireerde regio... het begrip 'BIOREGIO'

We onderzoeken een "territoriale paradigmaverschuiving": van de regio als "object", die we inrichten en beheren - beheerst door menselijke wetten - naar de regio als "subject", die we met respect behandelen, waar we zorg voor dragen - beheerst door voorouderlijke levensdynamieken.

Een bio-geïnspireerde regio moet worden beschouwd als een uniek, universeel en levend socio-ecosysteem dat het lokale met het globale verbindt en dat gebaseerd is op de natuurlijke geografie (stroombekken, ecologische milieus ...). De biogeografische referentieschaal ervan lijkt geschikt voor de maatschappelijke transitie, die zelf een opportuniteit is om cultuur en cohesie in de regio te bewerkstelligen. De bio-geïnspireerde regio poneert eveneens het axioma dat er geen succesvolle ecologische en sociale transitie mogelijk is zonder territoriale verankering.

Het gebied en de ruimten die de levensdynamieken (op het land en in het water) mogelijk maken, vormen verankeringen en een gemeenschappelijke voorwaarde voor een evenwichtige relatie en een vruchtbare dialoog tussen mensen ... en met de andere levende organismen.

Het begrip 'BIOREGIO' is een opportuniteit om nieuwe territoriale samenwerkingsverbanden ten dienste van de transities te bevorderen.

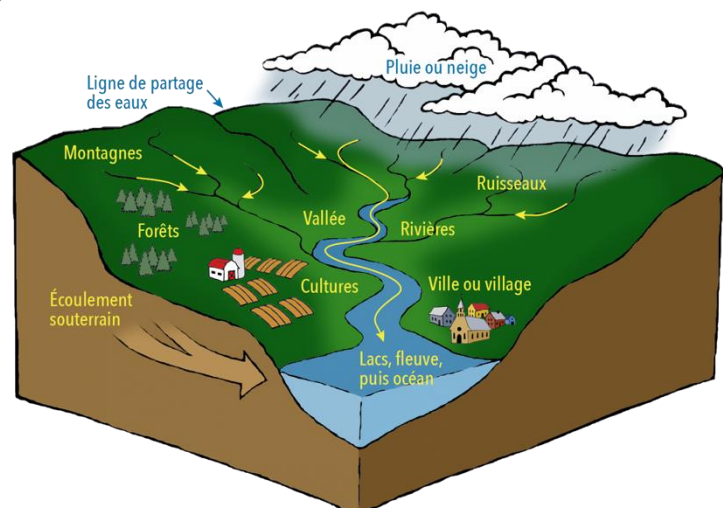
Dit concept is een fysieke realiteit en een collectief verhaal dat ons uitnodigt om de existentiële interrelatie tussen de volgende 4 sferen in onze verbeelding en in acties op elkaar af te stemmen:

★ **Het levende ... de mens en zijn systemen**

★ **Het levende ... ander leven dan de mens**

★ **Het water en de stroombekkens**

★ **De geografie en haar landschappen**

*[Illustratie van
Vanessa Alvarado
voor Topophile]*

De Vallei van de Drôme BIOVALLEI ... Een voorbeeld:

het stroombekken van de Drôme
105 km / 1.640 km²

Een baanbrekend transitieproject *Biovallée* (Biovallei)
Herstel van de rivier / biologische landbouw / hernieuwbare energie

De terugkeer van emblematische soorten
Bever / Otter / enz.

Een samenwerking tussen drie intercommunales
83 gemeenten / 55.000 inwoners

Een inclusief en contributief projectbeheer
Een vereniging die het project aanstuurt, waaronder lokale besturen / bedrijven /
maatschappelijk middenveld en burgers